

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

XXX. Qua in resita sit gratiæ Efficacia?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

AVTOR. Sufficiens omnibus est gratia; at Efficax non omnibus.

1. Teste S. Scriptura in meo *Antichristo* p. 4. q. 16.

2. Sic de vtraque docet S. Augustinus locis diuersis.

3. Sic Ratio persuadet. Quia si non detur gratia Sufficiens, tria sequentur incommoda.

1. Adamum non sua culpa lapsum, ait Aug. l. de corrept. & grat. c. 9.

2. Deus amicos suos desereret ante, quam deseratur ab eis; cum non habeant gratiam sufficientem ad resistendum peccatis.

3. Nemo verè posset dicere, nõ se tãtum fecisse boni, quãtum potuit; quia iuxta sufficientem fecisset: at omnes sancti lemper accusant se ignauia, quod non satis cooperentur gratiæ.

Demum negata gratiæ Efficacia tollitur fundamentum prædestinationis. *Prædestinatio enim*, ait S. Aug. l. de prædest. c. 10. *est gratia preparatio; gratia verò, ipsa donatio.*

QVÆSTIO XXX.

Quin re sita sit gratiæ Efficacia?

LUTHERANI pariterque CALVINIANI tradunt

1. Non omnibus, sed paucis & solis prædestinatis Christum suam largiri gratiam; vtpotè pro solis iis mortuum.

2. Christum his paucis dare, non quamcunq; gratiam, sed tantum Actualement; nullo verò habitualem & sanctificantem.

3. Hanc Actualement tam parè dari, vt nemini sufficiat ad seruandam Legem.

4. Hanc eo cum onere dari, vt accipientes illà vt libere non possint, aut cum ea co-

operari. Hæc summa, præsertim Calviniana.

Hic igitur status quæstionis propriè est inter duo extrema: 1. Efficacia gratiæ sitne sita in voluntatis assensu cooperante gratiæ, sic vt in potestate humana sit sufficientem facere efficacem. 2. An verò sit Dei solius actio physica determinans voluntatem ad eligendum bonum, ei per Excitantem gratiam inspiratum: sicque fieri non possit, quin effectus infallibilis sequatur?

DE POSTERIORE, CALVINVS ita Inst. 2. c. 3. §. 10. *Voluntatem mouet, non, &c.* vt supra quæst. 29. Hoc est, vt voluntas mota consentiat diuinæ motioni, sic necessariò, vt non possit non consentire: vel expressius: Vt mota voluntas nil agat consentiendo, sed se purè passiuè habeat; Deus verò agat omne solus, eaque necessitet. Ideo ait 7. *Non rectè à Chrysostomo scriptum est; Nec gratiam sine voluntate; nec voluntatem sine gratia, quicquam posse operari.* In quo vno inlunt errores duo: 1. Voluntatem nil agere, nil cooperari gratiæ. 2. Non esse in potestate voluntatis, Consentire, aut Refragari.

SVADER Priusita. 1. Deus, 1. Cor. 9. *operatur omnia in omnibus.*

2. Cor. 3. *Non sumus sufficientes cogitare aliquid à nobis, quasi ex nobis; sed sufficientia nostra ex Deo est.* Phil. 1. *Deus operatur in nobis Velle & Perficere.* 2. Ro. 8. *Quicumque spiritu Dei AGVNTVR, ij sunt filij Dei.*

3. Iac. 1. *Omne datum optimum, & omne donum perfectum de sursum est.*

Posterius ita. 4. Ezech. 36. *Auferam cor lapideum de carne vestra, & dabo vobis cor carneum.* Vt ergo non est in potestate lapidis verti in carnem; sed merè passiuè se habet: sic & voluntas.

5. Vtrumque sic suadent. Quia illustratio, inspiratio, suasio interna pertinent ad liberè; non ad gratiam aut spiritum. Quod enim facit Concio externa; id & suasio interna.

6. Si Efficax gratia est, ita vocari vt aptum est vocato, ne spernat vocantem: Sufficiens est ita vocari, sicut vocato non est aptum, ne

f sper-

spernat vocantem: At hoc absurdum est, Deum sic vocare, sicut aptum non est vocato.

7. Scholastici videntur Efficaciam gratiæ non tam in ipsa Gratia, quam in voluntate humana ponere.

AUTOR. I. Efficacia gratiæ non est sita in Voluntate humana, sufficienti gratiæ consensum dante. Neque est in potestate hominis positum, vt ex sufficiente faciat Efficacem, quando voluerit.

1. Quia S. Scriptura reclamationat, in *Antichristo* p. 4. q. 16.

2. Quia ea opinio euertit fundamentum Prædestinationis diuinæ, vt à qua sola pendere Efficaciam doceat Scriptura. Nam ait S. Aug. lib. de corrept. & grat. c. 7. ex Rom. 8. *Quos prædestinauit, hos & vocauit: quomodo & Omnia cooperantur in bonum his, qui SECUNDVM PROPOSITVM Vocati sunt Sancti: non secundum Voluntatem Vocati: Alioquin hæc nullū locum relinqueret Prædestinationis; sed tantū Præscientiæ: Nec verè diceretur, Rom. 9. Vt secundum Electionem Propositum Dei maneret: Non ex operibus, volentis hominis Vocatis; sed ex Vocante dictum est ei. &c.*

3. Quia illa opinio abhorret ab sententia S. Augustini: qui docet, lib. de prædest. c. 8. Efficacem gratiam à nullo duro corde respui; quia cor emollit. Et l. de spir. & lit. c. 34. Cur Deus vni suadet, vt persuadeat, alteri non: Causam refert in *Altitudinem diuinarum sapientia Dei.*

4. Quia sicut error Lutherocaluinistarum destruit gratiam Sufficientem, & tollit Liberum arbitrium: ita illa opinio destruit & gratiam Efficacem, & Prædestinationem.

II. Gratia Actualis duplex est officium: Prius, Præuenire, excitare, præparare voluntatem nostram ad consensum: Posterius, voluntatem iam præparatam adiuuare, & cum ea cooperando elicere consensum. *Probat* ex S. Augustino quadritariam.

1. *Ex ijs* Locis, quibus docet Efficacem gratiam consistere in vocatione, illustratione interna, seu persuasione proinde physicam Dei actionem esse potius gratiæ Excitantis, quam Adiuuantis.

2. *Ex ijs*, vbi dicit Efficacem gratiam esse Præuenientem tum suapte natura, tum & tempore sic, vt sine nobis operetur: Ergo esse nequit determinans necessitansq; voluntatem nostram. Vnde S. Aug. epist. 107. *Gratia meretur ageri, vt aucta mereatur & perfici, Coniuncte, non Ducente, pedissequa, non præuoluntate* Quam S. Augustini sententiam Caluinus audacter reiecit, *Instit.* c. 3. §. 7.

3. *Ex ijs*, quibus probat gratiam sufficientem, quæ simul non sit Efficax.

4. *Ex ijs*, quibus ostendit, vnde est quod sit Efficax, licet non determinet physicè voluntatem, sed moraliter solum, per modum suasionis.

2. *Probat* argumentis quatuor præmissam sententiam refutantibus quæ simul & Caluinianam refutant, & nostram Sancti Augustini confirmant.

III. Voluntatem Nihil omnino agere, hæreticum est.

1. Quia contrarium S. Scripturæ, in meo *Antichristo* p. 4. q. 16.

2. Quia si Deus adiuuat, sanè & nos aliquid agimus. Vnde S. Aug. ser. 15: de

de verb. Apost. *Nomen Adiutoris praescribit tibi, quia & tu ipse aliquid agis.* Idem tract. 72. in Ioan. *Operanti in se Christo cooperatur homo salutem aeternam, & iustificationem suam.* Idem in Ench. c. 31. *Homini voluntatem Deus preparat adiuuandam, & adiuuat preparatam.* S. Bern. l. de grat. & lib. arb. *Conatus nostri cassi sunt, si non adiuuantur, & nulli, si non excitantur.*

IV. Dicere, Non esse in potestate hominis, Consentire, vel Refragari gratia; haereticum est.

1. Quia contradicit S. Scripturae: Vide in Antichristo.

2. Reclamant S. Patres. S. Aug. lib. de Sp. & lit. c. 34. *Consentire vocationi Dei, vel ab ea Dissentire, propria voluntatis est.* Idem in titulum Psal. 71 *Non erat in potestate tua, ut non nascereris ex Adam; Est in potestate tua, ut credas in Christum.*

3. Ratio euincit. Scriptura dicit, alios diuinæ voluntati Consentire; vt Matthæus in telonio, Paulus in itinere, Zachæus in arbore, Latro in cruce: Alios Dissentire; vt Act. 7. *Vos semper Spiritui Sancto resistitis.* Prou. 1. *Vocauit, & renuistis.* Vtrique fecerunt id Vel liberè; ergo Consentientes sunt vituperandi, & Dissentientes laudandi: Vel Deus cogit Dissentire per gratiam eisdem, quæ dedit eam. Quod absurdum vtrumque.

Dico ad I. Agitur ibi de gratiis gratis datis, non de iustificante gratia. 2. Cor. 3. & Phil. 1. dicitur quod omnia possimus in eo, qui nos confortat; & sine eo nihil possimus: non tamen necessitatur à gratia; id est, ait Aug. l. de grat. & lib. arb. c. 9. *Non ideo liberum ar-*

bitrium abstulisse putandus est. Et. ca. 17. *Ut velimus, sine nobis operatur: cum autem volumus, ut faciamus, nobiscum cooperatur.*

AD II. Aug. serm. 13. de verb. Dom. *Dicet quis: Ergo agimur, nō agimus. Resp. Imò & agis, & ageris. Et tunc benè agis, si à bono agaris. Spiritus enim Dei, qui te agit, agentibus adiutor est.*

AD III. Ita; sunt bona omnia à Deo: nec inde tamen sequitur, nos ijs nō cooperari. Quin ideo datur à Deo, vt ijs cooperemur, vt talentis ad lucrum; 2. Cor. 6. *Hortamur, ne in vacuum gratiam Dei recipiatis.*

AD IV. Voluntas est res media, quæ successiuè esse nunc lapidea, nūc carnea potest; neutrum tamen sine ipsius libera cooperatione. Hinc Ezech. 31. *Proiicite à vobis iniquitates vestras, id est cor lapideum; & facite vobis cor nouum, carneum.* Idque tum, cum ego *Dabo vobis cor carneum.*

AD V. Disparitas magna est: nam Concio solum tangit aures corporis, non infundit lumen menti; non adspirat affectum cordi: at suasio interna Dei ad cor hæc omnia præstat, & adiuuat voluntatem ei cooperans physicè.

AD VI. Certum est, vocari multos, vt eis non est aptum vocari, ne spernant vocantem; & tum vocari quando eos non secuturos videt Deus; & contrà, vocari, cum præuidet eos secuturos; vt *Matt. 11.* Tyrii & Sidonij. Nec tamen præscientia Dei est causa obdurationis: nec absurdum est facere Deum iustè, quod vult: licet causa nobis sit occulta.

AD VII. Liquet iam suprà.